Minister Edukacji

DWST-WPZN.055.25.2024.AB
Warszawa, 05 listopada 2024 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-20-481/24

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie złożone przez Senator RP Panią Jolantę Piotrowską podczas 20. posiedzenia Senatu RP w sprawie urlopu dla poratowania zdrowia.

Szanowna Pani Senator,

ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela, oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1672) zostały wprowadzone regulacje dotyczące zapewnienia prawa do emerytury na szczególnych zasadach nauczycielom, którzy podjęli pracę na stanowisku nauczyciela przed wprowadzeniem reformy emerytalnej w 1999 r., kiedy to system emerytalny przewidywał dla nauczycieli odrębne zasady przechodzenia na emeryturę, a którym nie przysługuje prawo do przejścia na emeryturę na takich zasadach na podstawie dotychczasowych przepisów . Wprowadzając nowe przepisy zastosowano ponad roczne *vacatio legis* umożliwiając tym samym wszystkim zainteresowanym, w tym dyrektorom szkół, zapoznanie się z nimi i przygotowanie do zmian, jakie wynikają z ich wejścia w życie.

I tak w art. 1 ww. ustawy został dodany art. 88a do ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986), w którym zawarte są rozwiązania dotyczące przejścia nauczyciela na emeryturę, po rozwiązaniu przez niego stosunku pracy, bez względu na wiek.

Na emeryturę, o której mowa w art. 88a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, na mocy art. 93c mogą przejść, począwszy od dnia:

1) 1 września 2024 r. – nauczyciele urodzeni przed dniem 1 września 1966 r.;

telefon: + 48 22 34 74 100
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

2) 1 września 2025 r. – nauczyciele urodzeni po dniu 31 sierpnia 1966 r. a przed 1 września 1969 r.;
3) 1 września 2026 r. – nauczyciele urodzeni po dniu 31 sierpnia 1969 r.

Natomiast kwestie dotyczące urlopu dla poratowania zdrowia nauczycieli, w sposób zupełny regulują przepisy art. 73 ustawy – Karta Nauczyciela. Zgodnie z art. 73 ust. 1 ww. ustawy, dyrektor szkoły udziela urlopu dla poratowania zdrowia nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, po przepracowaniu co najmniej 7 lat w szkole, w wymiarze nie niższym niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia:

- choroby zagrażającej wystąpieniem choroby zawodowej lub
- choroby, w której powstaniu czynniki środowiska pracy lub sposób wykonywania pracy odgrywają istotną rolę, lub
- na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową

w wymiarze nie przekraczającym jednorazowo roku, z zastrzeżeniem ust. 2.

W ust. 2 ustawodawca ogranicza prawo do urlopu nauczycielom, którym do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok. Urlop dla poratowania zdrowia nie może być udzielony na okres dłuższy niż do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym nauczyciel nabywa uprawnienia emerytalne.

Ww. przepis art. 73 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela obowiązuje od 2004 r., został wprowadzony ustawą o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw z dnia 15 lipca 2004 r. (Dz.U. Nr 179, poz. 1845). Od roku 2004 przepis nie uległ zmianie.
Należy podkreślić, że w świetle ww. przepisów, ograniczenie możliwości skorzystania z urlopu dla poratowania zdrowia lub czasu jego trwania nie jest związane z rodzajem emerytury, z jakiej może skorzystać nauczyciel. Nie ma zatem znaczenia, czy nauczyciel nabył prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej w trybie art. 88 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, na zasadach ogólnych po przekroczeniu powszechnego wieku emerytalnego czy też nabędzie prawo na mocy art. 88a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela. Powyższe stanowisko potwierdził Sąd Najwyższy - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w wyroku z dnia 26 marca 2007 r. I PK 262/06.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że nauczyciel ma prawo, po spełnieniu określonych w art. 73 ustawy – Karta Nauczyciela warunków, do urlopu dla poratowania zdrowia do czasu spełnienia przez niego warunków do przejścia na wcześniejszą emeryturę.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 68 ust. 1 pkt 5 i ust. 5 ustawy – Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 737) dyrektor szkoły jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami. Do jego kompetencji należy podejmowanie określonych przepisami prawa decyzji w zakresie spraw pracowniczych. Dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie, a także może organizować administracyjną, finansową i gospodarczą obsługę szkoły. Tak więc ze względu na charakter sprawowanej funkcji,

dyrektor jest decydentem, czyli podmiotem uprawnionym do podejmowania decyzji. Przy czym należy podkreślić, że dyrektor szkoły powinien działać na podstawie i w granicach obowiązującego prawa. Natomiast decyzje dyrektora szkoły weryfikowane są przez sądy pracy, które zgodnie z art. 91c ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2024 r. poz. 986), rozpatrują spory o roszczenia ze stosunku pracy nauczycieli.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Henryk Kiepura
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

telefon: + 48 22 34 74 100
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa